

[Rahbæk Møller]

Industriministeren skal ikke have utak for at have givet denne redegørelse. Teknologirådets forslag til en aktiv statslig indsats for at fremme en industripolitisk udvikling bragte indlysende forvirring i borgerlige kredse. Nogle valgte en gammelliberalistisk holdning med et nej til, at staten blander sig, mens andre indså nødvendigheden af en indsats. Regeringen har altså valgt den pragmatiske linje i denne sag.

Regeringen skal heller ikke have utak for den måde, den planlægger at finansiere det teknologiske udviklingsprogram på. Det fremgår ikke helt klart af ministerens redegørelse, men hvis jeg læser den rigtigt, skal pengene i det væsentlige fremskaffes ved, at de penge, der spares på diverse maskerede rentestøtteordninger, fordi renteniveauet er faldet, delvis godskrives industriministeriets budget.

Disse indledende bemærkninger skal forstås således, at socialistisk folkeparti er rede til at deltage i en statslig indsats på dette område, og at vi er rede til at bevilge midlerne til det, men det betyder ikke, at vi ukritisk tilslutter os den filosofi, der ligger bag udviklingsprogrammet. Vores vigtigste kritik rammer for så vidt ikke udviklingsprogrammet som sådant. Det er snævert teknologisk, men sådan vil det naturligvis blive, når det udarbejdes af teknologirådet; det er nu engang dets opgave. Men folketinget skulle helst tænke i bredere baner og se teknologiens udvikling i snæver sammenhæng med det samfund, som teknologien skal betjene.

Det har allerede været påpeget fra mange sider, at programmet bliver meningsløst, hvis der ikke samtidig gøres en tilstrækkelig indsats for uddannelse og forskning. Jeg forstår, at folketinget får mulighed for at diskutere disse aspekter ved senere lejligheder, og skal derfor lade dem ligge her.

Til gengæld har jeg hæftet mig ved en pasus i Elektronikfabrikantforeningens kommentar til det teknologiske udviklingsprogram. Foreningen konstaterer, at programmet er snævert teknologisk og ikke beskæftiger sig med de markedsmæssige aspekter, og det foreslås, at der gennemføres en analyse af, hvilke teknologiske områder der især bør støttes. Fra SFs side kan vi helt tilslutte os disse betragtninger. Det skal ikke gøres ud fra en forestilling om, at staten skulle være særlig god til at gætte, hvad der er salg i.

Som ofte fremhævet ville man næppe for nogle år siden have forventet, at tekstilindustrien skulle vise sig så levedygtig, som den faktisk har været. Nej, det, vi ønsker, er ikke statsligt gæsteri, men et bevidst valg af, hvilke teknologier vi ønsker at fremme, og dermed hvilket samfund vi ønsker at leve i. Eksempelvis nævnte programmet nogle positive eksempler på, hvad de nye teknologier kan bruges til: energibesparelser, handicapudstyr m.v. Det er udmærkede eksempler, men der er intet i programmet, der sigter mod at stimulere en produktudvikling på netop disse områder.

Det kan man næppe bebrejde programmets forfattere. Hvis det er teknologiudvikling af denne og tilsvarende sympatiske typer, som skal fremmes, gøres det først og fremmest ved at sikre, at der er efterspørgsel efter produkter af denne art. Med andre ord: det kræver en fornuftig energipolitik og en god handicappolitik, som en teknologipolitik så kan understøtte, og det kræver politik, der også inddrager brugerne af de pågældende produkter.

Hvis der skal spares så meget, som regeringen hævder, kan man med god ret spørge, om vi ikke bruger pengene bedst ved at stimulere f.eks. udbygning af vedvarende energi i stedet for at hælde pengene i et teknologiprojekt uden andet mål end at fremme en blind teknologisk udvikling.

Det samme gælder medarbejderindflydelse. Det nævnes både i udviklingsprogrammet og i ministerens redegørelse, at de konkrete aktiviteter kræver en aktiv og kreativ deltagelse af medarbejdere på alle niveauer. I ministerens redegørelse fremhæves desuden, at teknologien både kan forbedre og forringe arbejdsmiljøet, men der er intet i hverken programmet eller redegørelsen, der fremmer medarbejderindflydelsen. Hvis man gennemfører hastige teknologiske forandringer uden at tage skridt i retning af virksomhedsdemokrati, ender vi uvægerlig i et endnu mere tomt og ekspertstyret samfund. Nu kan man næppe forvente, at et teknologisk udviklingsprogram skal indeholde forslag om virksomhedsdemokrati, men det er blot endnu en illustration af, at et sådant udviklingsprogram ikke kan stå alene, men må suppleres med tiltag uden for programmet. Med andre ord: teknologien skaber samfundet, men samfundet skaber også teknologien. Hvis vi